

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 336.143: 796(477)

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ФІНАНСУВАННЯ СПОРТУ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Христина БЕРДУЛА

студентка

Науковий керівник – **Христина БАРАНІВСЬКА**

викладач

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

Проблеми в розвитку спорту почалися в Україні після здобуття незалежності. Коли відбувався розвиток країни та її становлення як незалежної, влада не приділяла великої уваги спорту. І з часом ситуація не поліпшувалася. Держава фінансує спорт, але цих коштів недостатньо для його розвитку. Попри це українські спортсмени демонструють високі результати на міжнародній арені.

Також є проблема у вибірковому підході до популяризації видів спорту. До прикладу, зараз усюди чути про футбол, багато інформації, пов'язаної з цим видом спорту, потрапляє у ЗМІ, футбол завжди на слуху і на виду. Майже нічого не відомо, окрім прізвищ видатних спортсменів, більшості населення про інші види спорту, такі як плавання, гімнастика, карате, легка і важка атлетика.

Ще більші проблеми у фінансуванні мають дитячі спортивні школи. У школах відсутнє сучасне обладнання для тренувань, у деяких залах навіть немає спеціального спортивного покриття для того чи іншого виду спорту. І проблема не лише в обладнанні та відсутності інвентаря, а й у стані залів, відсутності роздягалень, санвузлів і душових кабін. Зрозуміло, що виховання хорошого спортсмена починається ще в дитинстві, і сучасним тренерам доводиться інколи робити неможливе.

Окрім дитячих спортивних шкіл, зараз значного поширення набули приватні спортивні клуби. Кількість їх щороку зростає, як і якість наданих ними послуг. Адже такі зали як правило нові та добре обладнані, в них працюють висококваліфіковані тренери. Проте всі заняття у таких клубах

платні. На жаль, не всі батьки спроможні оплачувати такий дитячий спорт або фітнес.

У теперішній час з фінансуванням спорту стає ще важче. Криза, пов'язана з війною не дає змоги певною мірою забезпечити спорт. Для прикладу можна розглянути суму, яку виділяли у 2023 році. Згідно з інформацією, поданою на сайті Міністерства фінансів України, можна побачити наступну ситуацію.

У Державному бюджеті України на 2023 рік на фінансування розвитку фізичної культури та спорту передбачено 3,9 млрд грн. Це майже на рівні профінансованих видатків минулого року. Найбільша сума з цього бюджету (2,7 млрд грн) спрямована на проведення й участь у понад 2 тис. міжнародних і державних спортивних заходів різного рівня з олімпійських, неолімпійських видів спорту та видів спорту осіб з інвалідністю. Участь у них брали понад 8 тис. українських спортсменів. Також ці кошти забезпечували діяльність 16 державних закладів та установ у сфері фізичної культури і спорту [2].

Фінансування спорту в Україні відбувається з державного і з місцевих бюджетів. Динаміку фінансування спорту в різні роки відображено на рис. 1. Як бачимо, немає якогось різкого піднесення або ж спаду у фінансуванні.

Рекордні суми на спорт витратили у 2015 році, напередодні літніх Олімпійських ігор у Ріо-де-Жанейро в Бразилії, коли з держбюджету витратили 80,5 % виділених коштів або 3,65 млрд грн, з місцевих – 98,6 % або 2,47 млрд грн. У 2017 році з державного бюджету використали 2,38 млрд грн (98,7 %), з місцевих аж 4,57 млрд грн (98,1 %).

У 2020 році з держбюджету використали менше коштів – 2,15 млрд грн (92,3 %), а з місцевих навпаки більше до 7,24 млрд грн (89,6 %). [3].

Фінансування спорту загалом суттєво зросло у 2024 році порівняно з попереднім роком. Якщо на 2023 рік держава виділила 3,7 млрд грн, то на поточний рік сума зросла вдвічі й становить 7,5 млрд грн. Причина цього проста – Олімпійські та Паралімпійські ігри, які пройшли цього року.

Рис. 1. Видатки на спорт і фізкультуру в Україні у 2007 – 2021 роках

Відповідно, як і торік, найбільшу частину виділеної суми – 4,2 млрд грн – спрямували на розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень і резервного спорту. Торік показник становив 2,5 млрд грн. Сюди не входять кошти на підготовку й участь у літніх Олімпійських іграх – 2024 та зимових юнацьких Олімпійських іграх – 2024. На це держава додатково виділила 777 млн грн. Так само окремо профінансовано підготовку й участь у Паралімпійських і Дефлімпійських іграх: це 1,9 млрд грн і це друга за розміром видатків стаття.

Інтернет-видання *TRIBUNA* опублікувало дані щодо фінансування різних видів спорту у 2024 й 2023 роках [5].

Нині проблеми з фінансуванням виникають не тільки в спорті, але й в освіті, культурі та інших сферах життя. Люди не мають фінансової змоги відвідувати спортивні події, але це не пов'язано з війною. Така тенденція спостерігалася і до початку війни через високі ціни на квитки. Це не сприяло підтриманню стійкого інтересу до спорту. У теперішніх воєнних реаліях усі спортивні події можна дивитися через трансляції. Проте часто трансляції відсутні, або вони є платними.

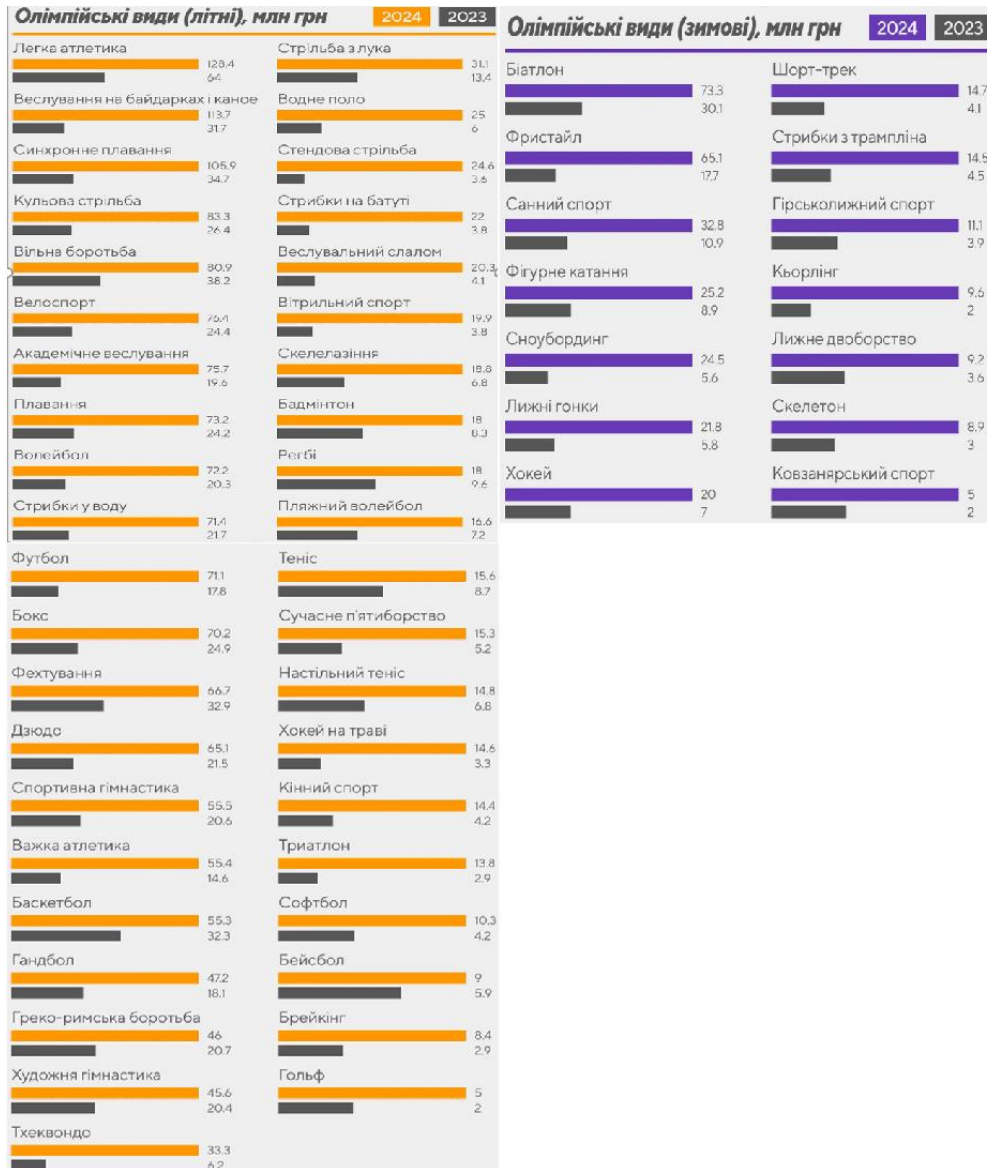

Рис. 2. Фінансування олімпійських видів спорту у 2023 – 2024 рр. в Україні

Вирішенням проблеми могло б створення єдиного каналу з трансляціями найважливіших подій або безкоштовного сайту, де буде представлено трансляції з усіх видів спорту, а не лише з футболу чи боксу.

Через неможливість самостійно проводити спортивні заходи і змагання клуби і школи часто звертаються за спонсорською допомогою. Зараз допомога спонсорів це, напевно, єдине, що уможливорює проведення спортивних заходів. Також спонсори часто фінансують проведення

спортивних зборів, виїзних змагань та допомагають у купівлі обладнання в зали.

Не варто забувати про підтримання самих спортсменів. Українські спортсмени, які показують неймовірні результати на спортивному фронті у такий нелегкий час заслуговують на народне й державне визнання. Для цього держава використовує преміювання, однак часто розміри грошової винагороди мізерні. Премії і нагороди мають стимулювати спортсменів розвиватися і показувати гідні результати.

Для покращення ситуації влада намагається реформувати галузь. Так, під час проведення сесій стратегічного планування розробили реформи, які складаються з чотирьох напрямів.

Таблиця 1.

Напрями вдосконалення фінансування спорту в Україні

Перший напрям	Ліквідація надлишкових функцій Міністерства, усунення їх дублювання та його європеїзації
Другий напрям	підвищення прозорості діяльності Міністерства, відмова від ручного управління бюджетом та боротьба з корупцією серед чиновників
Третій напрям	підвищення автономії національних спортивних федерацій
Четвертий напрям	вдосконалення національного антидопінгового законодавства

Визнання України як незалежної та могутньої держави можливе не тільки завдяки запасам зброї, науковим досягненням, законам, але й через вміння представляти себе на інших аренах. Саме тому наші спортсмени зараз воюють на спортивних аренах, доводять свою стійкість і незламність, несучи в собі силу всієї країни. Тож фінансування спорту – це невід’ємна частина розвитку могутньої держави, це можливість голосно заявляти про себе у цьому світі.

Список використаних джерел:

1. Ястреб Я. Фінансування фізичної культури і спорту. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/1352>
2. Фінансування розвитку фізкультури та спорту. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzheth2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_t_a_sportu_peredbacheno_maizhe_4_mlrn_grn-3851
3. Інфографіка фінансування фізкультури та спорту. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/02/11/infografika/finansy/skilky-koshtiv-vytratyly-ukrayina-fizkulturu-ta-sport-ostanni-14-rokiv>
4. Дорожня карта реформ у сфері фізичної культури та спорту. *Українська правда*. 2014.
5. Як Україна фінансує спорт. URL: <https://ua.tribuna.com/uk/blogs/imbalance/3098329-yak-ukrayina-finansuye-sport-u-2024-rozci-infografika-tribunac/>